

Din Hizmetlerinde Güncel Problemler ve Çözüm İmkânları

-Din Görevlileri Perspektifinden-

Dr. Osman YILMAZ

FCR YAYIN LTD.

Genel Yayın No | General Publication Number: 1606

FCR Sertifika no | Certificate Number: 46550

ISBN: 0000 0004 4657 1968

ROR ID: ror.org/00zznvq98

Eskiyeni Yayınları

Yayın No | Publication Number: 310

Kitap Adı: Din Hizmetlerinde Güncel Problemler ve Çözüm İmkânları

-Din Görevlileri Perspektifinden-

Book Title: Current Problems in Religious Services and Possible Solutions

-From the Perspective of Religious Officials-

ISBN: 978-625-5536-23-5

DOI: doi.org/10.70458/fcr.9786255536235

Yazar | Author: Osman YILMAZ | orcid.org/ 0000-0001-6381-8414

Kurum | T.C. Diyanet İşleri Başkanlığı

ROR ID: ror.org/007x4cq57

Yayın Türü | Publication Type: Kitap | Book – Monograph

Yayın Dili | Language: Türkçe | Turkish

Ebat | Dimensions: 13,5 x 21 cm

Baskı Sayısı | Edition: 1

Sayfa Sayısı | Pages: 302

Yayın Tarihi | Publication Date: Mayıs | May 2025

Yayın Yeri | Place of Publication: Ankara, Türkiye

Mizanpaj ve Kapak | Layout and Cover Design: FCR

Baskı ve Cilt | Printing and Binding: NY MATBAACILIK (Sertifika no: 50732)

Konu Kategorisi | Subject Categories

BIC: HRQA | İslam: genel | Islam: general

BISAC: REL037000 | Din / İslam / Genel | Religion / Islam / General

THEMA: QRAM | İslam: genel ve dini hayat | Islam: general and religious life

LC: BP161.3 | İslam – Din eğitimi ve öğretimi | Islam – Religious education and instruction

Atf Bilgisi | Cite as: Yılmaz, Osman. *Din Hizmetlerinde Güncel Problemler ve Çözüm İmkânları*. Ankara: Fecr Yayınları, 2025.

© All rights reserved | FCR YAYIN LTD.

Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1 06050

Altındağ-Ankara/TÜRKİYE • Tel: +90 (312) 310 08 60

www.fcr.com.tr • fcr@fcr.com.tr

Din Hizmetlerinde Güncel Problemler ve Çözüm İmkânları

-Din Görevlileri Perspektifinden-

Dr. Osman YILMAZ

Ankara 2025

Yazar Hakkında

Dr. Osman YILMAZ

1986 yılında Ardahan'ın ıldır ilçesinde doğdu. İlk ve ortaöğrenimini ıldır'da, lise öğrenimini ise Ardahan Anadolu İmam Hatip Lisesi'nde tamamladı. 2013 yılında Erzurum Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldu. Meslek hayatına 08.08.2006 tarihinde Ardahan ili ıldır ilçesine bağlı Damlıca Köyü'nde imam-hatip olarak başladı. Daha sonra Mardin ili Midyat ilçesine bağlı Gelinkaya Beldesi'nde imam-hatiplik görevini sürdürdü. 2007-2015 yılları arasında Ardahan ili ıldır ilçesine bağlı Aşıkşenlik beldesinde görev yaptı. 2015-2020 yılları arasında ise Hollanda Rotterdam Din Hizmetleri Ataşeliği bölgesinde yer alan Krommenie Anadolu Camii'nde din görevlisi olarak hizmet verdi. 2011 yılında Rize Müftü Yusuf Karali Eğitim Merkezi'nde Tashih-i Huruf eğitimi aldı. 2014 yılında Kafkas Üniversitesi'nde pedagojik formasyon eğitimi tamamladı. 2020 yılında Ardahan İl Müftülüğüne murakıp olarak atandı.

2021 yılında Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından düzenlenen ve 29 Mayıs Okulları bünyesinde gerçekleştirilen Yabancı Dil Akademisi İngilizce kursuna katılarak altı ay süreyle İngilizce eğitimi aldı. 2024 yılında yeniden Hollanda Rotterdam Din Hizmetleri Ataşeliği bünyesinde görevlendirilerek HDV Süleyman Çelebi Camii'nde din görevlisi olarak göreve başladı. Hâlen bu görevine devam etmektedir. 2020-2025 yılları arasında İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Din Eğitimi Bilim Dalı'nda doktora öğrenimini tamamladı. "Din Görevlilerinin Din Hizmetlerinde Karşılaştıkları Sorunlara Yönelik Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi" başlıklı teziyle doktor unvanını aldı.

About the Author

Dr. Osman YILMAZ

Born in 1986 in ıldır district of Ardahan, he completed his primary and secondary education in ıldır and his high school education in Ardahan Anatolian Imam Hatip High School. In 2013, he graduated from Erzurum University Faculty of Theology. He started his professional life as imam-hatip in Damlıca Village of ıldır district of Ardahan province on 08.08.2006. Then he continued his duty as imam-hatip in Gelinkaya town of Midyat district of Mardin province. Between 2007-2015, he worked in Aşıkşenlik town of ıldır district of Ardahan province. Between 2015-2020, he served as a religious officer in Krommenie Anatolian Mosque in the region of Rotterdam Religious Services Attaché Office in the Netherlands. In 2011, he received Tashih-i Huruf training at Rize Mufti Yusuf Karali Training Center. In 2014, he completed pedagogical formation training at Kafkas University. In 2020, he was appointed as a supervisor in Ardahan Provincial Muftiate.

In 2021, he attended the Foreign Language Academy English course organized by the Presidency of Religious Affairs and held within 29 Mayıs Schools and received English education for six months. In 2024, he was reassigned to the Netherlands Rotterdam Religious Services Attaché Office and started working as a religious officer at HDV Süleyman Çelebi Mosque. He still continues this duty. Between 2020-2025, he completed his doctoral studies at İnönü University Institute of Social Sciences, Department of Philosophy and Religious Sciences, Department of Religious Education. He received the title of doctor with his thesis titled "Investigation of Problem Solving Skills of Religious Officers for the Problems They Face in Religious Services".

Kitap Hakkında

Din Hizmetlerinde Güncel Problemler ve Çözüm İmkânları

-Din Görevlileri Perspektifinden-

Bu araştırmanın amacı, din görevlilerinin din hizmetleri sırasında karşılaştıkları sorunları ve bu sorunlara yönelik geliştirdikleri problem çözme becerilerini incelemektir. Keşfedici sıralı karma desene yürütülen çalışmanın nitel aşamasında fenomenoloji deseni kullanılmış ve Erzurum ilinde farklı görev alanlarında çalışan 20 din görevlisiyle yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Katılımcılar; cami, Kur'an kursları, Aile ve Dini Rehberlik Büroları ile Gençlik Merkezlerinde görev yapan imam-hatip, vaiz ve Kur'an kursu öğreticilerinden oluşmaktadır. Maksimum çeşitlilik örnekleme tekniğiyle seçilen bu kişilerden elde edilen veriler, MAXQDA 24 programı aracılığıyla içerik analiziyle değerlendirilmiştir. Analiz sonucunda "din hizmetlerinde karşılaşılan problem alanları", "problem çözme süreci", "problem çözmeye gerekli kişisel özellikler", "hizmet içi eğitimlerin etkisi" ve "din görevlilerinin önerileri" olmak üzere beş tema ortaya konmuştur. Bulgulara göre, din görevlileri özellikle ailevi meseleler başta olmak üzere çeşitli sosyal sorunlarla karşılaşmakta, bu sorunlara çözüm üretirken zaman zaman kurumlar arası yönlendirmelere ihtiyaç duymaktadır. Etkili problem çözme becerilerinin gelişiminde disiplinler arası bilgiye sahip olmanın önemi vurgulanmıştır. Araştırmanın nicel aşamasında ise, geliştirilen 27 maddelik beşli Likert tipi "Din Görevlilerinin Din Hizmetlerinde Karşılaştıkları Sorunlara Yönelik Problem Çözme Becerileri Ölçeği" 566 din görevlisine uygulanmış ve geçerlik-güvenirlik çalışmaları yapılmıştır. Ölçek, beş faktörlü bir yapı sergilemiş ve toplam varyansın %61,259'unu açıklamıştır. Cronbach Alfa katsayısı .94 olarak bulunmuştur. Nicel bulgular, cinsiyet, yaş ve görev türüne göre anlamlı farklılıklar ortaya koymuştur. Kadın din görevlileri bazı boyutlarda erkeklerden daha yüksek puan alırken, 30-39 yaş grubundaki katılımcılar genel ortalamada öne çıkmıştır. Ayrıca vaizler ve Kur'an kursu öğreticileri, bazı alt boyutlarda imam-hatiplere kıyasla daha yüksek puan almıştır.

Anahtar Kelimeler: Din Eğitimi; Din Görevlileri; Problem Çözme Becerileri; Din Hizmetleri; Yaygın Din Eğitimi

About the Book

Current Problems in Religious Services and Possible Solutions -From the Perspective of Religious Officials-

The aim of this study is to examine the problems faced by religious officials during religious services and the problem solving skills they develop for these problems. In the qualitative phase of the study, which was conducted with exploratory sequential mixed design, phenomenology design was used and semi-structured interviews were conducted with 20 religious officials working in different fields of duty in Erzurum province. The participants consisted of imam-hatip, preacher and Qur'an course instructors working in mosques, Qur'an courses, Family and Religious Guidance Offices and Youth Centers. The data obtained from these people, who were selected with the maximum diversity sampling technique, were evaluated by content analysis through MAXQDA 24 program. As a result of the analysis, five themes were revealed: "problem areas encountered in religious services", "problem solving process", "personal characteristics required in problem solving", "the effect of in-service trainings" and "suggestions of religious officials". According to the findings, religious officials face various social problems, especially family issues, and sometimes need inter-institutional guidance in finding solutions to these problems. The importance of having interdisciplinary knowledge in the development of effective problem solving skills was emphasized. In the quantitative phase of the study, the 27-item five-point Likert-type "Problem Solving Skills Scale for the Problems Faced by Religious Officials in Religious Services" was applied to 566 religious officials and validity and reliability studies were conducted. The scale exhibited a five-factor structure and explained 61.259% of the total variance. Cronbach's alpha coefficient was found to be .94. Quantitative findings revealed significant differences according to gender, age and job type. While female religious officials scored higher than men in some dimensions, participants in the 30-39 age group stood out in the general average. In addition, preachers and Qur'an course instructors scored higher than imam-hatip in some sub-dimensions.

Keywords: Religious Education; Religious Officers; Problem Solving Skills; Religious Services; Non-Formal Religious Education

TEŞEKKÜR

Bu alıŐma sũeresince engin tecrũbesi, anlayıŐı ve manevi desteğiyle her daim yanımda olan değerli tez danıŐmanım Prof. Dr. Yusuf Batar'a sonsuz teŐekkũrlerimi sunuyorum. Ayrıca çalıŐmama gũrœœ ve dœŐœnceleriyle yol gũsteren, kıymetli fikirleriyle bana yardımcı olan değerli hocalarım Prof. Dr. Eyũp İzci, Prof. Dr. Cemil Oruç, Prof. Dr. İbrahim AŐlamacı, Doç. Dr. Recep Uçar ve Dr. GũlŐœen Sayın, Doç Dr. Tuncay Karateke ve Dr. Őęr. Őyesi Rahime elik hocalarıma, ayrıca nitel ve nicel aŐamanın yũrũtũlmesinde her tũrlũ idari kolaylığı sağlayan Erzurum il ve ile mũftũlerime, murakıp ve Őube mũdũrũ arkadaŐlarıma, gũrœœlerini benimle paylaŐan ve Őleęimizi dolduran vaiz, Kur'an kursu Őęreticisi ve imam-hatip din gũrevlisi kardeŐlerime teŐekkũrũ bir borç bilirim. Dualarını her daim Őzerimde hissettiğim, geçen yıl ebediyete irtihal eden babama ve her zaman kendisinden dualarıyla gũ aldığım anneme minnettarlığımı ifade etmek isterim. Son olarak bu sũrete fedakârcâ bana destek olan eŐim Kıymet Yılmaz'a ve kızlarım Nisanur ve Nazlı, oğlum Ahmet Enes'e teŐekkũr ediyorum.

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	9
TABLolar	17
ŞEKİLLER	19
KISALTMALAR	21

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ	23
1.1. Problem Durumu	23
1.2. Araştırmanın Amacı	29
1.2.1. Araştırmanın Nitel Aşamasının Soruları	31
1.2.2. Araştırmanın Nicel Aşamasının Soruları	31
1.3. Araştırmanın Önemi	31
1.4. Araştırmanın Varsayımları	33
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları	33
1.6. Araştırmanın Tanımları	33
1.7. İlgili Çalışmalar	34
1.7.1. Din Görevlileriyle İlgili Yapılan Çalışmalar	34
1.7.2. Yurt İçinde Problem Çözme Becerileriyle İlgili Yapılan Çalışmalar	37
1.7.3. Yurt Dışında Problem Çözme Becerileriyle İlgili Yapılan Çalışmalar	40

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE	43
2.1. Problem ve Problem Çözme Kavramı	43
2.1.1. Problem Kavramının Tanımı	43
2.1.2. Problem Çözme Kavramı	48
2.1.3. Problem Çözme Aşamaları	52
2.2. Problem Çözme Becerisi ve Etkileyen Faktörler	59
2.2.1. Problem Çözme Becerisi	60
2.2.2. Problem Çözme Sürecini Etkileyen Faktörler	63
2.2.2.1. Bilişsel Faktörler	63
2.2.2.2. Duyuşsal Faktörler	64

2.2.2.3. Deneyimler	64
2.2.2.4. Bireyin Kendisine İlişkin Düşünceleri.....	64
2.2.2.5. Öz Güven.....	65
2.2.2.6. Stres ve Kaygı.....	67
2.2.2.7. Yaş.....	68
2.3. Bireysel ve Toplumsal Sorunların Çözümünde Din ve Din Görevlilerinin Rolü.....	69

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM	83
3.1. Karma Araştırma Modeli	83
3.2. Araştırmanın Nitel Aşaması.....	85
3.2.1. Araştırma Modeli	85
3.2.2. Çalışma Grubu	86
3.2.3. Veri Toplama Aracı.....	89
3.2.4. Veri Toplama Süreci	91
3.2.5. Verilerin Analizi.....	92
3.2.6. Araştırmanın Geçerlilik ve Güvenilirliği	94
3.2.6.1. İnanırcılık	95
3.2.6.2. Aktarılabirlik	96
3.2.6.3. Tutarlık.....	97
3.2.6.4. Teyit Edilebilirlik.....	97
3.3. Nicel Araştırma Aşaması	97
3.3.1. Çalışma Grubu	97
3.3.2. Ölçme Aracı ve Geliştirme Çalışması	99
3.3.3. Madde Yazım Süreci ve Madde Havuzu.....	100
3.3.4. Ölçek Maddeleri Uzman Değerlendirmesi ve Kapsam Geçerliği.....	100
3.3.5. Madde Analizi	101
3.3.6. Pilot Uygulamanın Yapılması	101
3.3.7. Çalışma Grubu (AFA).....	102
3.3.8. Çalışma Grubu (DFA).....	104
3.3.9. Geçerlik ve Güvenirlik	105
3.3.10. Verilerin Toplanması	105
3.3.11. Verilerin Analizi.....	107
3.3.12. Etik Onay ve Kurum İzninin Alınması	108

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR	109
4.1. Nitel Bulgular	109
4.2. Din Hizmetlerinde Karşılaşılan Problem Alanları Teması	110
4.2.1. Hedef Kitleye Ulaşım Sorunu	111
4.2.2. İletişim Sorunları	112
4.2.3. Kurumsal Motivasyon ve Yaklaşım İlgili Sorunlar	114
4.2.4. Ekonomik Sorunlar	115
4.2.5. Hukuki Sorunlar	116
4.2.6. Ailevi Sorunlar	118
4.2.7. Toplumun Din Görevlisi Algısıyla İlgili Sorunlar	119
4.2.8. Dini Bilgi Eksikliğiyle İlgili Sorunlar	120
4.2.9. Gençlere Yönelik Sorunlar	121
4.2.10. Çocuklara Yönelik Sorunlar	122
4.2.11. Psikolojik Sorunlar.....	123
4.2.12. Toplumsal Cinsiyet Algısıyla İlgili Sorunlar.....	125
4.3. Problem Çözme Süreci Teması	126
4.3.1. İlgili Kurum ve Yetkiliye Yönlendirme	127
4.3.2. Aktif Dinleme.....	129
4.3.3. Bireyin Sorunlarını Paylaşabilmesi	129
4.3.4. Kendi İmkanlarını Kullanma.....	130
4.3.5. Yaygın Din Eğitiminde Rehberlik ve Doğru Yönlendirme	132
4.3.6. Toplumla İç İçte Olma	133
4.3.7. Gençlere Ulaşma	134
4.3.8. Dinî Kaynakları Kullanma	135
4.3.9. Tecrübe	138
4.3.10. İhtiyacı ve Sorunları Anlama	139
4.3.11. Farklı Uzmanlardan Görüş Alma.....	140
4.3.12. Düzenli Takip.....	142
4.4. Problem Çözme Becerisine Yönelik Din Görevlisinde Bulunması Gereken Özellikler Teması.....	143
4.4.1. Yaşam Boyu Öğrenme.....	144
4.4.2. Güncel Konuları ve Sorunları Takip.....	146
4.4.3. Alan Hakimiyeti.....	147
4.4.4. Kendine Yardım Edebilme	148
4.4.5. Alçak Gönüllük	149

4.4.6. Etkili İletişim	150
4.4.7. Empati	151
4.4.8. Samimiyet	152
4.4.9. İnsan Onuruna Saygı.....	154
4.4.10. Güler Yüz ve Nezaket.....	155
4.4.11. Disiplinler Arası Bilgiye Sahip Olma.....	156
4.4.12. Sabır	158
4.4.13. Çözüm Odaklı Yaklaşım.....	160
4.4.14. Erişilebilirlik	160
4.4.15. Eşit ve Tarafsız Yaklaşım	161
4.4.16. Güvenilirlik ve Mahremiyet.....	163
4.4.17. Manevi Sorumluluğun Farkında Olma.....	164
4.4.18. Etik Değerlere Bağlılık	166
4.4.19. Sorumluluk Bilinci	166
4.5. Hizmet İçi Eğitimler ve Etkisi Teması	168
4.5.1. Eğitimlerin Problem Çözmede Etkili Olması.....	169
4.5.2. Eğitim ve Seminer Faaliyetlerine Katılım	169
4.5.3. Eğitim ve Yaşantının Paralellliği.....	171
4.5.4. Eğitimlerin Günlük Hayattaki Sorunları Çözmeye Katkısı	172
4.6. İstek ve Öneriler Teması	174
4.6.1. Eğitim Faaliyetlerinin Artırılması	174
4.6.2. Dinî Kurumların Sosyal ve Kültürel Mekanlar Haline Gelmesi	175
4.6.3. İstişare ve İletişim Ağı	177
4.6.4. Eylem Planı Oluşturma	178
4.6.5. Uzmanların Artırılması	179
4.7. Nicel Bulgular	181
4.7.1. Ölçek Geliştirmeye İlişkin Bulgular	181
4.7.2. Veri Analizi Sürecinde Yürütülen İşlemler.....	182
4.7.3. Katılımcıların Demografik Özellikleri	184
4.7.4. Din Görevlilerinin Din Hizmetlerinde Karşılaştıkları Sorunlara Yönelik Problem Çözme Becerileri Ölçeği	187
4.7.5. Yapı Geçerliliği	193
4.7.6. Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA).....	193
4.7.7. Faktör Analizleri	198
4.7.8. Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçları	201

4.7.9. Yakınsak ve Iraksak Geçerlik	206
4.7.10. Ölçek Tepki Yanlılığı	207
4.7.11. Güvenirlik Analizi.....	208
4.7.12. Cronbach Alfa İç Tutarlık Analizi	208
4.7.13. Yarıya Bölme Metodu	209
4.7.14. Madde Ayırt Edicilik Gücü İndeksi	212
4.8. Karşılaştırmalı Analizlere Dair Bulgular.....	215
4.8.1. Din Görevlilerinin Din Hizmetlerinde Karşılaştıkları Sorunlara Yönelik Problem Çözme Becerileri Ölçeğinin Cinsiyet Değişkeni Açısından İncelenmesi	215
4.8.2. Din Görevlilerinin Din Hizmetlerinde Karşılaştıkları Sorunlara Yönelik Problem Çözme Becerileri Ölçeğinin Yaş Değişkeni Açısından İncelenmesi	217
4.8.3. Din Görevlilerinin Din Hizmetlerinde Karşılaştıkları Sorunlara Yönelik Problem Çözme Becerileri Ölçeğinin Görev Türü Değişkeni Açısından İncelenmesi	220
4.8.4. Din Görevlilerinin Din Hizmetlerinde Karşılaştıkları Sorunlara Yönelik Problem Çözme Becerileri Ölçeğinin Mezuniyet Durumu Değişkeni Açısından İncelenmesi	223
4.8.5. Din Görevlilerinin Din Hizmetlerinde Karşılaştıkları Sorunlara Yönelik Problem Çözme Becerileri Ölçeğinin Görev Durumu Değişkeni Açısından İncelenmesi	225
4.8.6. Din Görevlilerinin Din Hizmetlerinde Karşılaştıkları Sorunlara Yönelik Problem Çözme Becerileri Ölçeğinin Çalıştığı Kurum Değişkeni Açısından İncelenmesi	226
4.8.7. Din Görevlilerinin Din Hizmetlerinde Karşılaştıkları Sorunlara Yönelik Problem Çözme Becerileri Ölçeğinin Çalışma Süresi Değişkeni Açısından İncelenmesi	230

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	233
5.1. Sonuç ve Tartışma.....	233
5.2. Öneriler	265
5.2.1. Uygulayıcılara Yönelik Öneriler	265
5.2.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler	270

KAYNAKÇA.....	269
EKLER	293
DİZİN.....	299

TABLULAR

Tablo 3.1. Araştırmanın Nitel Aşaması İçin Katılımcı Din Görevlilerinin Özellikleri	87
Tablo 3.2. Katılımcılar	98
Tablo 3.3. Afa Veri Seti Katılımcıların Demografik Özellikleri.....	103
Tablo 3.4. DFA Veri Seti Katılımcıların Demografik Özellikleri	104
Tablo 4.1. Veri Analizi Sürecinde Yürütülen İşlemler	182
Tablo 4.2. Açıklayıcı Faktör Analizi için Katılımcıların Demografik Özellikleri.....	184
Tablo 4.3. Doğrulayıcı Faktör Analizi için Katılımcıların Demografik Özellikleri.....	186
Tablo 4.4. Din Görevlilerinin Din Hizmetlerinde Karşılaştıkları Sorunlara Yönelik Problem Çözme Becerileri Ölçeği (Tüm Veri Seti) ..	187
Tablo 4.5. Din Görevlilerinin Din Hizmetlerinde Karşılaştıkları Sorunlara Yönelik Problem Çözme Becerileri Ölçeği Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları (Faktör Analizinin İlk Hali)	193
Tablo 4.6. KMO and Bartlett's Test Sonuçları	197
Tablo 4.7. Din Görevlilerinin Din Hizmetlerinde Karşılaştıkları Sorunlara Yönelik Problem Çözme Becerileri Ölçeği Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları (Faktör Analizinin Son Hali)	198
Tablo 4.8. Doğrulayıcı Faktör Analizine İlişkin Bulgular.....	202
Tablo 4.9. Doğrulayıcı Faktör Analizi Faktör Yükleri (Birinci Düzey)	205
Tablo 4.10. Ortalama Açıklanan Varyans (AVE) ve Bileşik Güvenirlilik (CR).....	206
Tablo 4.11. Tepki Yanlılığı	208
Tablo 4.12. Ölçüm Aracına İlişkin Cronbach Alfa İç Tutarlılık Analizi Sonuçları.....	209
Tablo 4.13. Yarıya Bölme Metodu.....	210
Tablo 4.14. Test -Tekrar Test Sonuçları.....	211
Tablo 4.15. Din Görevlilerinin Din Hizmetlerinde Karşılaştıkları Sorunlara Yönelik Problem Çözme Becerileri Ölçeğine İlişkin Madde Analizi.....	212
Tablo 4.16. Din Görevlilerinin Din Hizmetlerinde Karşılaştıkları Sorun-	

lara Yönelik Problem Çözme Becerileri Ölçeği ve Alt Boyutlarına İlişkin Değerlerin Cinsiyete göre Karşılaştırılması.....	216
Tablo 4.17. Din Görevlilerinin Din Hizmetlerinde Karşılaştıkları Sorunlara Yönelik Problem Çözme Becerileri Ölçeği ve Alt Boyutlarına İlişkin Değerlerin Yaş Gruplarına göre Karşılaştırılması.....	218
Tablo 4.18. Din Görevlilerinin Din Hizmetlerinde Karşılaştıkları Sorunlara Yönelik Problem Çözme Becerileri Ölçeği ve Alt Boyutlarına İlişkin Değerlerin Görev Türüne Göre Karşılaştırılması.....	220
Tablo 4.19. Din Görevlilerinin Din Hizmetlerinde Karşılaştıkları Sorunlara Yönelik Problem Çözme Becerileri Ölçeği ve Alt Boyutlarına İlişkin Değerlerin Eğitim Durumuna göre Karşılaştırılması	223
Tablo 4.20. Din Görevlilerinin Din Hizmetlerinde Karşılaştıkları Sorunlara Yönelik Problem Çözme Becerileri Ölçeği ve Alt Boyutlarına İlişkin Değerlerin Görev Durumuna göre Karşılaştırılması	225
Tablo 4.21. Din Görevlilerinin Din Hizmetlerinde Karşılaştıkları Sorunlara Yönelik Problem Çözme Becerileri Ölçeği ve Alt Boyutlarına İlişkin Değerlerin Çalışılan Kuruma göre Karşılaştırılması	227
Tablo 4.22. Din Görevlilerinin Din Hizmetlerinde Karşılaştıkları Sorunlara Yönelik Problem Çözme Becerileri Ölçeği ve Alt Boyutlarına İlişkin Değerlerin Çalışma Süresine göre Karşılaştırılması.....	230

ŞEKİLLER

Şekil 4.1. Temalar Gösterimi	110
Şekil 4.2. Din Hizmetlerinde Karşılaşılan Problem Alanları Temasına Ait Hiyerarşik Kod-Alt Kod Gösterimi	111
Şekil 4.3. Din Hizmetlerinde Karşılaşılan Problem Alanları Kod Matris Gösterimi	125
Şekil 4.4. Problem Çözme Süreci Teması Hiyerarşik Kod Alt Kod Gösterimi	127
Şekil 4.5. Problem Çözme Süreci Teması Kod Matris Gösterimi.....	142
Şekil 4.6. Problem Çözme Becerisine Yönelik Din Görevlisinde Bulunması Gereken Özellikler Teması Hiyerarşik Kod Alt Kod Gösterimi	144
Şekil 4.7. Problem Çözme Becerisine Yönelik Din Görevlisinde Bulunması Gereken Özellikler Teması Kod Matris Gösterimi	167
Şekil 4.8. Hizmet İçi Eğitimler ve Etkisi Teması Hiyerarşik Kod Alt Kod Gösterimi.....	168
Şekil 4.9. İstek ve Öneriler Teması Hiyerarşik Kod Alt Kod Gösterimi	174
Şekil 4.10. İstek ve Öneriler Teması Kod Matris Gösterimi	180
Şekil 4.11. Kod Haritası.....	180
Şekil 4.12. Kod Bulutu.....	181
Şekil 4.13. Yamaç Plato Grafiği.....	201
Şekil 4.14. Din Görevlilerinin Din Hizmetlerinde Karşılaştıkları Sorunlara Yönelik Problem Çözme Becerileri Ölçeğine İlişkin Birinci Düzey Çok Faktörlü Model Doğrulayıcı Faktör Analizi (Standardize Edilmiş)	203
Şekil 4.15. Din Görevlilerinin Din Hizmetlerinde Karşılaştıkları Sorunlara Yönelik Problem Çözme Becerileri Ölçeği Birinci Düzey Çok Faktörlü Model Doğrulayıcı Faktör Analizi (Standardize Edilmemiş).....	204

KISALTMALAR

ADRB	: Aile ve Dini Rehberlik Bürosu
AFA	: Açımlayıcı Faktör Analizi
AGFI	: Düzenlenmiş İyilik Uyum İndeksi
AVE	: Çıkarılan Ortalama Varyans
CFI	: Karşılaştırma Uyum İndeksi
CR	: Bileşik Güvenirlik
DFA	: Doğrulaııcı Faktör Analizi
DGM	: Diyanet Gençlik Merkezi
DİB	: Diyanet İşleri Başkanlığı
GFI	: İyilik Uyum İndeksi
GSB	: Gençlik Spor Bakanlığı
KGI	: Kapsam Geçerlik İndeksi
KMO	: Kaiser-Meyer-Olkin
N	: Frekans
NFI	: Normlaştırılmış Uyum İndeksi
RMSEA	: Yaklaşık Hataların Ortalama Karekökü
SRMR	: Standartlaştırılmış Artık Ortalamaların Karekökü
\bar{X}	: Ortalama